

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 2964/05
25.01.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Мирјане Грубић, Весне Поповић, Јасминке Станојевић и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа АБ, адв., против тужене Државне заједнице Србија и Црна Гора, Савезно министарство одбране, ВП ББ, ради накнаде нематеријалне штете, вредности предмета спора 580.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Окружног суда у Нишу Гж. бр. 566/05 од 15.03.2005. године, у седници одржаној 25.01.2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Нишу Гж. бр. 566/05 од 15.03.2005. године и пресуда Општинског суда у Нишу П. бр. 1569/2003 од 05.02.2004. године па се предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Нишу П. бр. 1569/2003 од 05.02.2004. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац АА тражио да се обавезе тужена да му накнади нематеријалну штету и то исплатом: 150.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, 130.000,00 динара за претрпљени страх, 250.000,00 динара на име душевних болова због умањење животне активности и 50.000,00 динара због наружености, са припадајућом каматом (став први изреке), док је у ставу другом изреке одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Окружног суда у Нишу Гж. бр. 566/05 од 15.03.2005. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе чл. 386. Закона о парничном поступку ("Сл. лист СФРЈ" бр. 4/77... "Сл. лист СРЈ" бр. 3/02), који се примењује на основу чл. 491. ст. 4. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 125/04) и нашао да је ревизија основана.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је повређен 17.03.1997. године, у пределу левог колена и то као војник на редовном одслужењу војног рока, приликом извршења борбеног задатка. Због задобијене повреде, 24.03.1997. године пребачен је у Војну болницу у ВВ, где је извршена хируршка интервенција. Тужба ради накнаде штете поднета је 27.03.2003. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете коју је тужилац трпео због задобијене повреде, закључујући да је од завршетка лечења (април 1997. године) као дана сазнања за штету и учиниоца, до подношења тужбе, протекао рок од три године, те је наступила застарелост потраживања по овом основу. При том, Општински и Окружни суд налазе да лечење тужиоца после априла 1997. године (од 28.01. до 02.02.1999. године као и 23.12.2002. године) не утиче на други начин на оцену застарелости потраживања, јер је тужилац завршетком "лечења у контунитету" сазнао за коначне последице повреде, па и евентуалне промене и компликације.

Међутим, због погрешне примене материјалног права, чињенично стање, није потпуно утврђено, због чега се изложено становиште не може прихватити као исправно.

Одредбом чл. 376. Закона о облигационим односима, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године, од када је оштећени дознао за штету и лице које је штету учинило (став 1.), а у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала (став 2.). Правилна примена ове одредбе, захтева да суд утврди када су наступила оба услова (од којих почиње течи субјективни рок застарелости од три године), односно када је оштећени дознао за штету и лице које је штету учинило. При том, сазнање за штету, у конкретној правној ствари, подразумева моменат када је здравствено стање тужиоца, као оштећеног, добило коначан облик после повређивања, јер тек у том моменту се и може утврдити укупан обим штете коју је он претрпео услед повреде коју је задобио 17.03.1997. године.

Приликом оцене приговора застарелости, нижестепени судови нису имали у виду и да је у периоду од 24.03. до 10.06.1999. године, у време ратног стања на територији Србије и Црна Горе, дошло до застоја застаревања, у смислу чл. 383. Закона о облигационим односима, а нису ни утврдили да ли је тужилац

надлежном Војном правобранилаштву подносио захтев за обештећење ван спора, у смислу чл. 194. Закона о војсци Југославије ("Сл. лист СРЈ" бр. 37/93, који је важио у време штетног догађаја), пошто ова радња оштећеног прекида рок застарелости у смислу чл. 388. Закона о облигационим односима.

Тужилац је истицао у жалби а то понавља и у ревизији да је по други пут оперисан 28.01.1999.године, да је лечен до 02.02.1999. године, потом, био на рехабилитацији пет месеци, те да се, због прогресије болести, лечио на ВМА у Београду 2002. године као и да му је решењем од 21.01.2003. године признато својство мирнодопског војног инвалида Х групе са 20% војног инвалидитета као последица повређивања од 17.03.1997. године.

Стога је, у поновном поступку, нужно разјаснити када је тужилац сазнао за укупан обим штете, односно када је лечење које је узроковано повредом од 17.03.1997. године завршено, на тај начин што ће се вештачењем утврдити да ли је ова повреда била узрок лечења која су над тужиоцем предузета током 1999. године и 2002. године и који ће након оцене ових околности одредити време завршетка лечења тужиоца.

Такође, је потребно утврдити и када је дошло до прекида тока застаревања у смислу чл. 388. Закона о облигационим односима (подношењем тужбе суду или захтева за обештећење ван спора надлежном правобранилаштву). Тек по утврђивању ових чињеница, при том ценећи период у коме застаревање не тече (у смислу чл. 383. Закона о облигационим односима), суд ће оценити да ли је потраживање тужиоца застарело у смислу чл. 376. Закона о облигационим односима, а у зависности од тога одлучити о основаности захтева за накнаду нематеријалне штете (у смислу чл. 200. Закона о облигационим односима), који је предмет спора у овој правној ствари.

На основу чл. 395. ст. 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија,

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

сд